

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจำนวน 34 ข้อ นำแบบสอบถามดังกล่าว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยรวมเท่ากับ 0.98 และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการทดสอบเบื้องต้น (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มที่ศึกษาที่โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.928 จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มประชากร คือครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 และได้รับสอบถามคืน จำนวน 54 ฉบับ เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ทั้ง 54 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยสรุปผลการศึกษาดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับการศึกษานี้ พบว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 54 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 68.5 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี

จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 85.19 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 57.41

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านครูมีความคิดเห็นว่านักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ การเป็นคนดี การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และการมีวินัย ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดเป็นรายด้านดังนี้

2.1 ด้านการเป็นคนดี พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงสม่ำเสมอ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทำความดีถวายในหลวง และนักเรียนปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ อยู่ในระดับมาก สำหรับในข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการมีวินัย พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี อยู่ในระดับมาก สำหรับข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ อยู่ในระดับมาก สำหรับข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการมีสุขนิสัย สุขภาพและสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนดูแลสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ นักเรียนรักษาความสะอาดร่างกายเสื้อผ้าอยู่เสมอ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเอง และนักเรียนรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ อยู่ในระดับมาก สำหรับข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร มีอายุในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีความมั่นใจในตนเอง ต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนๆ ต้องการแสดงว่าตนเป็นผู้ใหญ่ ต้องการที่

จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มีพฤติกรรมอยากรู้ อยากลอง และบางครั้งมีการฝ่าฝืนระเบียบวินัยของโรงเรียน ได้แก่ การแต่งกายผิดระเบียบ การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว การทะเลาะวิวาท ในขณะเดียวกัน โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตรได้กำหนดมาตรการในการปกครองนักเรียนไม่ให้ประพฤติตนไปในทางเสื่อมเสีย เช่น การอบรมให้ความรู้หน้าเสาธง การจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด การจัดกิจกรรมตามประเพณี ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนในโรงเรียนเป็นบุคคลที่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยกฎระเบียบที่โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตรได้กำหนดขึ้นนั้นได้ ซึ่งสอดคล้องตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551:5) ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน อาทิ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนเองนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะในชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ในทำนองเดียวกัน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 4) ได้กำหนดตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา ได้แก่ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และสังคม สามารถพึ่งตนเองและร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับ รจนา อาจศิริ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2546 : 430-433) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามการประเมินคาดหวังของผู้ปกครอง:กรณีศึกษา โรงเรียนเอกชนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองนั้นนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายผลรายด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการเป็นคนดี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร มีอายุในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีความมั่นใจในตนเอง ต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มีพฤติกรรมอยากรู้ อยากลอง และบางครั้งมีการฝ่าฝืนระเบียบวินัยของโรงเรียน ได้แก่ การมาโรงเรียนสาย ไม่รับผิดชอบหน้าที่ของตนในการศึกษาเล่าเรียน การไม่เข้าเรียนบางชั่วโมง การพูดปดเพื่อให้ตนพ้นผิด และมีพฤติกรรมทำลายทรัพย์สินของโรงเรียนหรือ

ทรัพย์สินสาธาณะ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตรมีปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการที่ทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคนดีปานกลาง เช่น นักเรียนที่เข้ามาเรียนที่โรงเรียนไม่ได้สอบคัดเลือกจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่ทางโรงเรียนเปิดโอกาสทางการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดว่า ทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน ประกอบกับสภาพที่ตั้งของโรงเรียนมีโรงงานจำนวนมาก ผู้ปกครองย้ายถิ่นจากต่างจังหวัด ทำงานโรงงาน ไม่มีเวลาอบรมบุตร นักเรียนบางคนต้องอยู่บ้านเพียงคนเดียว และนักเรียนจำนวนหนึ่งมาจากครอบครัวแตกแยกไม่ได้อยู่กับบิดามารดา ทำให้ขาดความอบอุ่น ไม่มีผู้อบรมขัดเกลา นักเรียนบางคนมีพฤติกรรมเกรี้ยวกราด เพื่อกลบเกลื่อนปมด้อยของตนเอง สภาพทางกายภาพของโรงเรียนไม่มีรั้วโรงเรียนที่จะสามารถป้องกันการเข้าออกของนักเรียน นักเรียนส่วนหนึ่งจึงเข้าออกโรงเรียนได้ตลอดเวลา ในขณะที่จำนวนครูไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียนกล่าวคือ มีครูเพียง 54 คน ขณะที่นักเรียน 1,849 คน จัดครูประจำชั้น 1 คน ต่อ 1 ห้องเรียนซึ่งมีจำนวนนักเรียนห้องละประมาณ 50-55 คน ส่งผลให้ครูที่ปรึกษาจึงต้องรับภาระหนักทั้งงานสอนและการดูแลนักเรียนประจำชั้น ส่วนนักเรียนที่กระทำผิดโรงเรียนก็ไม่อาจดำเนินการใดๆ ได้ เช่น ย้ายที่เรียน หรือให้พักการเรียน เนื่องจากไม่มีกฎหมายเปิดโอกาสให้ปฏิบัติเช่นนั้นได้ ทำให้นักเรียนไม่ได้เกรงกลัวกฎระเบียบของโรงเรียนเท่าที่ควร เพราะเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีก็ยังสามารถเรียนต่อไปได้ ขณะเดียวกันโรงเรียนต้องรับย้ายนักเรียนที่มีปัญหาจากโรงเรียนอื่นๆ ที่ขอย้ายมาเรียน นอกจากนี้ ผู้ปกครองบางส่วนที่นักเรียนมีปัญหา มักไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนในปกครองของตน ซึ่งสอดคล้องกับ ธิดา เลิศพรประสพโชค (2547:81) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ คือ ความรับชอบ มีวินัย ความกตัญญู ความมีเหตุผล และความมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รงนา อาจศิริ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2546:430-433) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามการประเมินคาดหวังของผู้ปกครอง: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองนั้นนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการมีวินัย พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง และส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง มีอาชีพทำงานรับจ้างทั่วไป หรือทำงานโรงงาน ซึ่งผู้ปกครองมักไม่มีเวลาอบรมบุตรอย่างเต็มที่ เนื่องจากการทำงาน โรงงานนั้น ต้องทำงานเป็นช่วงเวลาที่โรงงานกำหนด ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่ง

นักเรียนบางคนไม่ได้พบผู้ปกครองนานเป็นสัปดาห์ทั้งที่อยู่บ้านเดียวกัน นอกจากนี้สภาพเมืองโดยรอบโรงเรียนเป็นเมืองใหม่ที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว มีคนย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ในอำเภอคลองหลวงจำนวนมากสภาพแวดล้อมทางสังคมมีร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต อยู่ทั่วไปอย่างไร้การควบคุม ขณะที่นักเรียนยังอยู่ในวัยรุ่นตอนต้น ขาดความยับยั้งชั่งใจการควบคุมตนเอง นักเรียนส่วนหนึ่งไม่มีจุดเด่นด้านการเรียนทำให้ขาดแรงจูงใจเรื่องการเรียนรู้ โรงเรียนมีปัญหาขาดครูจำนวนมากเป็นเวลาหลายปี แต่ต้องรับนักเรียนเพิ่มปีละ 2 ห้องเรียน กล่าวคือ ปีการศึกษา 2549- 2552 รับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากเดิม 6 ห้องเรียนเพิ่มเป็น 9 ห้องเรียน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพิ่มจาก 3 ห้องเรียน เป็น 6 ห้องเรียน ทำให้มีผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการเรียน การเคารพกฎระเบียบของโรงเรียน การเคารพสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเป็นวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ สมจันท์ พรบุญ (2548 : 70-72) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิเขต 2 ตามกรอบคุณลักษณะคนดีของกระทรวงศึกษาธิการ 8 ประการ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของนักเรียนด้านความมีวินัยต่อตนเองและสังคมระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากสังคมยุคใหม่ที่มีความเจริญด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะการเปิดรับข้อมูลข่าวสารอย่างไม่มีการกั้นกรอง ส่งผลให้นักเรียนรับรู้แนวคิด เจตคติและแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การไม่สนใจเรียน ไม่สนใจทำการบ้าน ไม่ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต แต่ชอบเล่นเกมออนไลน์คอมพิวเตอร์ ไม่ชอบเข้าห้องสมุด ชอบคุยโทรศัพท์มือถือ ดูโทรทัศน์ ชอบชีวิตสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ จิตระดับ สุอังคะวาทิน (2547:11) ที่กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กไทยไม่สนใจเรียนรู้และมีพฤติกรรมใกล้เป็นโจรมากขึ้น ได้แก่ วัตถุนิยม ยาเสพติด เพศเสรี ความรุนแรงในพฤติกรรมและอารมณ์ที่ผลมาจากสภาพแวดล้อมของสังคม อินเทอร์เน็ตที่ถูกใช้ในทางไม่เหมาะสม แม้ว่าโรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร ได้พยายามจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดโครงการรักการอ่าน จัดนิทรรศการวันวิชาการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ยอดนักอ่าน การนำนักเรียนไปเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเช่น พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น นอกจากนี้ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นผลมาจากการที่โรงเรียนเปิดโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนทุกคนตามนโยบายอยากเรียนต้องได้เรียน ฉะนั้น โรงเรียนจึงรับนักเรียนทุกคน จะเห็นได้จากปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเปิดรับนักเรียนห้องเรียนพิเศษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/8 เป็นนักเรียนที่เรียนรู้ช้า

เพิ่มอีก 1 เรือน นอกจากนี้ผลการสอบระดับชาติในปีการศึกษา 2551 อยู่ในระดับปานกลางอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชรี มงคลสินธุ์ (2551:50) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ด้านการใฝ่ใจเรียนรู้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรณี หงส์พันธ์ (2546:70) พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น ในเรื่อง ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้วิธีการเรียนรู้ รักการอ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ในการศึกษาครั้งนี้ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก แหล่งการเรียนรู้มีอยู่มากมายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาหาความรู้เป็นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในโลกแห่งการเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัตน์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งที่นักเรียน โดยทั่วไปให้ความสนใจ เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แล้ว ยังทำให้นักเรียนได้นำไปใช้เพื่อความบันเทิงและติดต่อสื่อสารกับครูและเพื่อนๆ รวมทั้งนำไปใช้ค้นหาข้อมูลที่อยู่นอกเหนือจากที่มีอยู่ตำราเรียน ซึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะในด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 4 ข้อ คือ ใฝ่เรียนรู้ กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะในชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 7)

4. ด้านการมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตรอยู่ในวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ยังมีความควบคุมอารมณ์ตนเองได้ไม่เต็มที่ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และต้องการแสดงความเป็นผู้ใหญ่ด้วยการไม่เชื่อฟังครูและผู้ปกครองเมื่อได้รับการตักเตือน นอกจากนี้ยังมีนักเรียนบางส่วนอยากสูบบุหรี่หรือเล่นการพนัน เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้จัดทำโครงการต่อต้านยาเสพติดและกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียน เช่น กิจกรรม To Be Number One Friend's Corner เป็นหนึ่งได้โดยไม่พึ่งพายาเสพติด กิจกรรม To Be Number One Day 24 มิถุนายน กิจกรรมรณรงค์วันต่อต้านยาเสพติดโลก วันที่ 26 มิถุนายน เคนรณรงค์วันงดสูบบุหรี่โลก วันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี กิจกรรมศิลปะ ดนตรี กีฬา ด้านภัยยาเสพติด จัดกิจกรรมอบรมนักเรียนแกนนำต่อต้านภัยยาเสพติด และจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น กิจกรรมเด็กไทยไร้พุง มีห้องออกกำลังกาย กิจกรรมแข่งขันประกวดแอโรบิค โดยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โรงพยาบาลคลองหลวง สถานีอนามัยประจำตำบลคลองห้า สถานีตำรวจคลองห้าและสถานีตำรวจคลองหลวง เป็นต้น ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ พรณี หงส์พันธ์ (2546:70-71) เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา จังหวัดขอนแก่นพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น ในเรื่องการมีสุขภาพและสมรรถภาพทางกายและทางจิตที่สมบูรณ์ และในเรื่องการดูแลสุขภาพสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชน ปกป้องตนเองจากสารเสพติดและอบายมุข มีความจำเป็นต่อนั้นในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการศึกษาไปใช้

การศึกษาครั้งนี้พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร ในด้านการเป็นคนดี การมีวินัย การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และการมีสุขนิสัย สุขภาพและสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดให้โทษ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัยมีประเด็นในการเสนอแนะตามด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การเป็นคนดี ครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียนควรมีการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมให้มากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพย์สินของโรงเรียน เช่น การจัดโครงการหรือกิจกรรมเรารักษ์โรงเรียนโดยให้นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเพื่อนนักเรียนด้วยกัน เช่น คณะกรรมการนักเรียน สารวัตรนักเรียน เป็นต้น

1.2 การมีวินัย ครูผู้สอนและผู้ปกครองควรร่วมมือกันส่งเสริมให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรมากขึ้น โดยจัดให้มีการบ้านสม่ำเสมอ ปลูกฝังให้นักเรียนช่วยเหลืองานเล็ก ๆ น้อย ๆ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน จัดให้นักเรียนมีหน้าที่และความรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ตามสมควร การปลูกฝังระเบียบวินัยและความรับผิดชอบควรปลูกฝังตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเด็กและควรเริ่มต้นจากครอบครัวเป็นอันดับแรก

1.3 การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ผู้ปกครองควรกำกับดูแลผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และคอยชี้แนะแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในรายวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะควรส่งเสริมให้นักเรียนนำเทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ตใช้สืบค้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ โรงเรียนควรจัดโครงการส่งเสริมการอ่านอย่างจริงจัง เช่น รัก

การอ่าน สูดยอคนักอ่าน ประกวดยอคนักอ่านทั้งครูและนักเรียน เป็นต้น โรงเรียนควรมีการสอบคัดเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงไว้หลาย ๆ ห้อง เพื่อจะเป็นตัวอย่างในการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้แก่นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ในโรงเรียน

1.4 การมีสุขนิสัย สุขภาพและสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ ครูผู้สอนและผู้ปกครองต้องให้คำแนะนำ และติดตามพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และควรให้ความรู้กับนักเรียนในเรื่องโทษของอบายมุข และปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน ในเรื่องสิ่งเสพติด และอบายมุข และพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ โรงเรียนควรนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นระบบที่สามารถคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งเป็นการสะดวกในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งติดตามผลและส่งต่อครูที่ปรึกษาท่านอื่นต่อไปได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

การศึกษารั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดหัตถสารเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามทัศนะของผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.2 ควรทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และจิตสาธารณะ

2.3 ควรศึกษาบทบาทของครูและผู้ปกครองในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคมและร่างกาย

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน